

Verschillenanalyse

wat is dat en waarom wordt het gebruikt?

1. Beginsituatie

Verbeeld u een productiefirma in bijvoorbeeld de aanmaak van potten voor de tuin. Zodoende maakt u grote potten, kleine potten, beschilderde .... eigenlijk maakt u alles wat de klant (of de markt) vraagt.

Het zou nogal wat vreemd zijn indien u reeds alles op voorhand had gemaakt.

En eigenlijk kunt u dat niet omdat u anders zou moeten beschikken over een enorme voorraadruimte en een enorme hoeveelheid geld.

2. Actual Cost ↔ Standard Cost

2.1. Actual cost: alles wordt berekend op het ogenblik dat alles gefabriceerd is.

Veronderstel een situatie waar de klant een tuinpot vraagt van een bepaalde afmeting en met een bepaalde kleur.

Het zou verwonderlijk zijn dat je dit al zou gemaakt hebben en in voorraad hebt.

Dit betekent eigenlijk dat je aan de klant geen prijs kunt geven; je zegt hem:

"wacht even tot ik alles geproduceerd heb (en dus alle exacte kosten ken) en dan maar pas ga ik u zeggen hoeveel je mag betalen".

Ik ken maar weinig klanten die dit zouden aanvaarden.

2.2. Standard Cost: alles wordt berekend op het ogenblik dat alles nog niet gefabriceerd is

is eigenlijk hetzelfde als een offerte maken. Je gaat schatten hoeveel alles zal kosten. Of noem het "kijken in een glazen bol".

Hoe meer ervaring je hebt, hoe beter je zal kunnen inschatten hoe hoog de kosten zullen oplopen voor het fabriceren van de gevraagde bestelling.

3. Verschillenanalyse

Verschillenanalyse een controle-instrument om te zien hoe goed je kan schatten. Zo eenvoudig is het.

Dit is wel belangrijk voor een onderneming:

- grondstoffen kunnen stijgen: had je dat voorzien?,
- de klant kan een afwijking vragen van het aantal: ga je hiervoor een totaal nieuwe offerte maken?
- heb je al de kosten wel juist ingeschat?
- ... etc

4. Verloop

1. Je krijgt de vraag binnen van de klant
2. Je komt tot de vaststelling dat je dit dient te produceren (omdat je het niet in voorraad hebt)
3. Je maakt een offerte op basis van je ervaring: je schat de kosten
4. Je produceert

Nadat je geproduceerd hebt (en pas nu) ken je de juiste kosten.

De factuur aan de klant zal evenwel gebaseerd zijn op de offerte.
Heb je je vergist? Hopelijk niet.

Om dit te weten ga je de werkelijke kosten (einde productie) afmeten aan de geschatte kosten (die waarop de offerte is gebaseerd).

Indien je je hebt vergist ga je sowieso de gevolgen dragen. Je kan de klant niet vragen op te draaien voor jouw vergissing.

Dit mag in de toekomst evenwel niet meer gebeuren.

Daarom is er de verschillenanalyse.

Versillenanalyse is het afpassen van werkelijke situatie t.o.v. de kostenstructuur die je dacht.

Bij een uitstekend bedrijf is er geen verschil tussen de Standard Cost (alles is geschat) en de Actual Cost (alles is gekend)

Zie ook het schema op het einde van hoofdstuk 7 ("3 Samenvatting")

Voorbeelden van de soorten kosten

1: Directe variabele kosten: kosten van een bedrijfsmiddel waarvan het totaal van de kosten varieert met het verbruik.

Kostenpost	Direct	Variabel
Prei	Om soep te maken heb je prei nodig, je weet hoeveel prei je voor je soep nodig hebt en kunt de kosten dus direct toewijzen.	Naarmate je meer soep maakt, zal je ook meer prei nodig hebben.
Ijsdozen van 1 liter	De kosten van een doos kun je rechtstreeks aan die liter ijs toewijzen.	Naarmate je meer ijs maakt, heb je meer ijsdozen nodig.

2: Indirecte variabele kosten: kosten van een bedrijfsmiddel waarvan het totaal van de kosten varieert met het verbruik, maar die niet rechtstreeks aan een kostendrager toegewezen kunnen worden.

Kostenpost	Indirect	Variabel
Elektriciteitsverbruik in verkoopruimte	In de verkoopruimte verkoop je meerdere producten, waardoor de kosten niet 1 op 1 aan een bepaald product verbonden zijn.	Naarmate je meer produceert, zal je de verkoopruimte misschien langer openhouden, met een hoger elektriciteitsverbruik tot gevolg.
Benzinekosten van marktkraam	De marktkraam wordt gebruikt voor alle producten.	Naarmate je meer produceert, ga je misschien op meerdere markten staan, waardoor de benzinekosten toenemen.
Loon uitzendarbeider	De uitzendkracht werkt hoogstwaarschijnlijk niet enkel aan 1 product. Is dat wel het geval, dan zijn dat directe kosten voor dat product.	Je neemt een uitzendkracht enkel in dienst indien er een hogere werkdruk is.

3: Directe vaste kosten: kosten van een bedrijfsmiddel die aan één kostendrager zijn toe te rekenen en die variëren naargelang van het productieniveau.

Kostenpost	Direct	Vast
Aankoop prijs voor machine die enkel voor de ijsproductie gebruikt wordt	De machine wordt slechts voor de ijsproductie gebruikt.	De totale kostprijs zal niet veranderen indien je de machine voor het produceren van 1 of 100 liter ijs gebruikt.

4: Indirecte vaste kosten: kosten van een bedrijfsmiddel die aan meerdere kostendragers zijn toe te rekenen en die variëren naargelang van het productieniveau.

Kostenpost	Indirect	Vast
Loon arbeider	De arbeider werkt aan alle producten.	De arbeider heb je aangenomen voor een bepaalde duur. De kosten die je moet maken, liggen dus vast.
Internetabonnement	De kosten worden niet specifiek voor een bepaald product gemaakt.	Je maakt de kosten voor een bepaalde periode (jaar, kwartaal, maandelijks), waarin ze vastliggen.
Boekhouder		
Verzekering		